

Balkanlar’da Türk Diplomasisinin STK Algısı ile Sınavı

Balkan ülkelerinde son 10 yıldır AB süreci çerçevesinde bölge halkları ve politikacıların hayatında, Batı’ya yönelik yeni bir umut ve heyecan yaşanmaktadır.

Bulgaristan, Yunanistan, Romanya, Makedonya, Arnavutluk, Karadağ ve Bosna Hersek gençliği, siyaset ve ticaretin dinamizmi Avrupa ile kaynaşma sürecini yaşarken Kosova ve Sırbistan bir iki ufak prosedüre takılmış durumda fakat bu iki ülkenin genç nüfusu da Avrupa ülkelerinde soluğu almaktadır.

Lise ve üniversitelerde en çok tercih edilen yabancı dil Almanca ve tüm gençlerin ideali Almanya, Hollanda, Avusturya, İsveç ve İsviçre’ye gitmek.

Bu yeni Balkanlar sürecinde bizim tarihsel, soydaş ve dindaş toplumlar ile olan kültürel, sosyal, siyaset ve sivil politikalarımızın yeniden ele alınmasında fayda var.

Azınlık soydaş nüfusumuzun son 25 yıldır Türkiye’de okuyan genç jenerasyonunun yüzde 5 ila 10’u ancak Balkanlar’a ata toprağına geri dönerken büyük çoğunluğu maalesef Türkiye’de kalmayı tercih etmiştir.

1992 Yugoslavya iç savaşında dağılma sürecini yaşayan bu coğrafyaya adeta seferber olduk. Sivil ve resmi tüm kurumlarımız 27 senedir ramazan, kurban dönemlerinde sosyal ve kültürel faaliyetlerini sürdürmeye çalışıyor.

Bugün geldiğimiz nokta itibarıyla geriye baktığımız zaman uygulanan politikaların çok iç açıcı olduğunu söylememiz mümkün değil.

Balkan politikamızın artık daha dikkatli, kısa, orta ve uzun vadeli acil politikalara ihtiyacı var.

1992 savaş sürecinde ve FETÖ yapılanmasının etkili altyapısının kontrolünde olan Balkanlar politikası, 2016’dan sonra devletin bölgedeki resmi kurumlarının yeniden yapılandırılması, temizlenmesi sonucunda şimdilik vasat bir seyir içerisinde yoluna devam etmektedir.

Dün ve bugün devam eden Balkan politikamızın temel yanlışı Balkan kökenli siyasetçi, Balkan kökenli işadamı, Balkan kökenli sivil toplum üzerinden yıllardır iktidar ve siyasetin yürüttüğü popülist devlet politikamızın artık terk edilmesi ve reel devlet politikalarımızın uygulanması gerekiyor.

Devletin akıllı, siyasetin gölgesi ve gerisinde kalmamalıdır.

Hükümetlerin, derneklerin ve cemaatlerin Balkan politikası olmamalıdır. Ön görüşleri, teklifleri olabilir. Devletin, uzun vadeli temel esaslara dayalı Balkan politikası olur. Her iktidar ve ideolojinin sürekli değişen bir Balkan politikası olamaz.

Balkanlar’da dindaş ve soydaş topluluklarımızın güçlü potansiyel varlığına rağmen bölgesel, siyasal değişim sürecinde yeterli derecede etkili değiliz.

Birçok kurumlarımızın resmî ofisleri, temsilcilikleri yüzlerce STK ve belediyelerin ağırlıklı olarak ramazan, kurban, sünnet faaliyetleri ile öğrenci eğitimine verilen desteklerin ülke halkları ve siyasetteki karşılığını iyi analiz etmekte fayda var.

Siyasetin devlet kurumları ve STK üzerinde kişisel olarak etkisi yurtdışındaki kurumların görev ve amaçlarında olumsuz değişimine sebep olur. O ülkenin itibarının zedelenmesine yol açıyor.

Size itibar eden ülkeler, STK algısıyla yaklaşmaya başlıyor bu kez.

Birçok resmi ve sivil kurumlarımızda görev yapan arkadaşlar ideolojik dünyasını bulduğu kuruma yansıtmaya çalışırken aslında bulundukları ülke gerçeğinden kopuyorlar.

Balkanlar ile önemli tecrübeye sahip büyükelçilikler, TİKA ve MİT gibi kurumların sahip olduğu bilgi, birikim ve tecrübenin siyaset, resmi ve sivil kurumlarımız tarafından pek dikkate alınmaması ayrı bir problem.

Belediyelerin yurtdışındaki faaliyetlerinin, sosyal, ekonomik, eğitim ve sağlık gibi bölgenin öncelikli problemlerine cevap veren nitelikte olması gerekiyor.

Bu Türkiye'nin kaynaklarının doğru kullanılmasına vesile olur.

STK, cemaat ve resmî kurumların şahsi, rekabet, hırs ve reklam ölçeğinde gerçekleştirdikleri faaliyetler ile Balkanlar'da yaşayan toplumları sürekli el açan pozisyonuna düşürerek kişilik yapılarını rencide etmemekte fayda var.

Bankalar, soydaşlardan ziyade ülkesel değerleri dikkate alıyor. Üniversitelerimiz maalesef ülke şartlarını çok dikkate almıyorlar. Kalite arayışından ziyade ayakta kalmaya yönelik Türkiye iç siyasetine angaje olmaları en temel sorun.

Anadolu Ajansımızın siyaset, sanat ve sosyokültürel alanlarda, kritik vakalarda daha çok güçlü, mücadeleci, üretken bir habercilik formatına dönüşmesi gerekiyor.

Balkanlar ve Doğu Avrupa'da tecrübeli, deneyimli personele ihtiyacımız var.

Belediye, STK'lar ve bazı resmi kurumlarımızın çalışma politikaları, potansiyelleri ve siyasetçilerin gölgesi ile şekillendirilen Balkanlar'daki maddi ve manevi yatırımların beklenen manada bizi tatmin eden bir tarafının olmadığı aşikardır.

Balkanlar'da faaliyet yapan kurumlarımızın Almanya, Avusturya, Amerika, İtalya, Fransa ve Yunanistan gibi disiplinli, çok yönlü rakiplerinin politik güçlerini göz ardı etmeyelim.

Yeni Balkanlar'da genç ve yaşlı tüm jenerasyonun yüzünü Batı'ya doğru döndüğü bir dönemi yaşıyoruz.

Maddi, manevi ve insan kaynaklarımızı tarihin, aklın, mantığın ve gerçeğin süzgecinden geçirme zamanıdır.

TİKA Balkanlar ve Doğu Avrupa Dairesi

Balkanlar ve Doğu Avrupa'daki 11 ülkede ofisi olan TİKA'nın, zor şartlarda 100 milyon nüfuslu bölgede herkese tebessüm hediye etmesi örnek alınması gereken bir çalışmadır.

100 milyon nüfuslu bölgede, dil, din, milliyet ve milli öncelik kriterlerine riayetle çalışması endişelerimizi az da olsa gideriyor ancak TİKA'nın hassasiyet ve gayretleri, doğrudan diplomasi görevini kendi uhdesinde bulunduran kurumlarımız tarafından da titizlikle dikkate alınmasında yarar vardır.

Balkanlar'daki etnik yapıya yönelik, disiplinli çalışmayla hareket eden, denge ve strateji ölçeğinde sorunsuz, hareketli diplomasi takip eden TİKA kurumumuz ve Balkan dairesine teşekkürü bir borç biliyorum.

* Bu yazı ilk olarak 21 Mayıs 2019 tarihinde [Yeni Akit Gazetesi](#)'nde yayımlanmıştır.